

Doorwerken met Tekst: Toon van der Stok Illustraties: Cumela Communicatie onzekere toekomst

BEDRIJVEN VREZEN PERIODE
NA CORONA

Eén geluk hadden veel cumelabedrijven toen de coronacrisis losbarstte. Op dat moment werd het ook mooi weer en ging het agrarische werk echt van start. Omdat ook het andere werk gewoon doorliep, waren de directe effecten van de lockdown beperkt. Grote zorgen zijn er echter voor het tweede halfjaar. Veel bedrijven zien inschrijvingen en aanvragen voor opdrachten wegvallen

Razend druk waren de meeste cumelaondernemers in maart, toen de eerste coronamaatregelen werden genomen. Het was eindelijk droog in het land en in de agrarische sector kwam al het werk los. De intelligente lockdown had dan ook nauwelijks effect op de sector, zeker nadat het agrarische werk tot cruciaal werd bestempeld. Het betekent dat werknemers zelfs de mogelijkheid hebben om hun kinderen naar de kinderopvang te brengen, mocht dat nodig zijn.

Ook het werk in de bouw kon grotendeels gewoon doorgaan, omdat veel werknemers alleen in hun

machine aan het werk zijn. De grootste aanpassing is daar vooral de beperking dat er 's morgens geen koffie meer wordt gedronken in de kantine en dat de werkkeet op het werk ook taboe is. Gelukkig is het sinds die tijd ook mooi weer en wordt de koffie buiten gedronken, op veilige afstand van elkaar.

Vooraf het op afstand houden van werknemers houdt veel ondernemers bezig, zo blijkt uit de vele gesprekken die de bedrijvenadviseurs van Cumela de afgelopen weken hadden met de ondernemers. Vooral in het begin hadden zij nog de nonchalance

PROMOTIEFILM IN RECLAMEBLOKKEN

Waarschijnlijk hebben veel lezers het al gezien of gehoord. Cumela is nu met een reclamespot rondom de programma's van de publieke zenders te zien en te horen. In beide gevallen met de bekende stem van onze voorzitter Wim van Mourik als voice-over. De boodschap van de reclamespot is dat de cumelasector in de coronacrisis door móet werken en dat de ondernemers en hun medewerkers dat met veel plezier en passie doen.

De zendtijd voor deze spots is gratis ter beschikking gesteld aan brancheorganisaties, nu er veel minder aanbod van reclames is rond de radio en tv programma's van NPO 1, 2 en 3 en de radiozenders 1, 2, 3 FM, 4 en 5. De spot is geheel in eigen huis bedacht en opgezet. Alleen voor het film en montagewerk is een bedrijf ingehuurd. Met weinig kosten krijgen we zo de gelegenheid om de sector te promoten. Wie de film of het radiospotje heeft gemist kan deze nog terugvinden op onze website.

die iedereen eind februari nog had toen het een probleem van China en Italië was. Inmiddels is dat aardig veranderd en is dit de laatste weken ook genormaliseerd nu iedereen gewend is op anderhalve meter afstand te opereren.

SLACHTOFFER

Hoewel het gros van de bedrijven dus nog probleemloos door de crisis manoeuvreert, zijn er ook in de cumelasector bedrijven die het moeilijk hebben. Vaak zijn het wat kleinere bedrijven die net in de loop van maart aan nieuwe projecten zouden beginnen

en dat werk plotseling uitgesteld zijn worden. Het is een ontwikkeling waarvan meerdere bedrijven last hebben. Vooral de lagere overheden zijn het die de melk optrekken, zoals de gemeente Brummen, die een werk dat deze zomer zou beginnen een jaar uitstelt omdat er geen informatieavonden voor bewoners kunnen worden gegeven. Meerdere ondernemers reppen in de gesprekken van gemeenten waar veel werk op de planning staat, maar waar geen beslissing wordt genomen, omdat er geen vergaderingen meer zijn.

Het is een ontwikkeling die Cumela-voorzitter Wim van Mourik zorgen baart. In een videoboodschap deed hij daarom een klemmend beroep op juist deze opdrachtgevers om in deze periode niet af te wachten, maar creatief aan de gang te gaan. "De overheid moet er naast alle maatregelen op toezien dat bestekken worden vrijgegeven en dat er voldoende ambtenaren zijn om de reguliere werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren. Daarnaast kan zij de bedrijven ook helpen door tijdig aan de betalingsverplichtingen te voldoen."

Een probleem dat bedrijven signaleren, is dat veel overleggen tussen opdrachtgevers als provincies, gemeenten of waterschappen en technische adviesbureaus stilvallen. Dat heeft ook tot gevolg dat werken later of niet op de markt komen. Met een zorgelijk effect, zo constateren de bedrijven. "Er komt zo weinig op de markt dat er weer concurrentie op prijs ontstaat.

DOORWERKEN

Het werk gaat dus door, maar hindernissen zijn er wel, bijvoorbeeld door leveringsproblemen met materiaal, zoals stenen en pvc-buizen. Mede hierdoor ontstaat toch vertraging in het uitvoeren van werk. Het gaat dan vooral om materiaal dat uit het buiten-

GEEN CONTRIBUTIE-VERHOOGING

Het zijn lastige tijden voor cumela-ondernemers en daarom heeft Cumela besloten dit jaar de contributie niet te indexeren, als tegemoetkoming naar ondernemers die het moeilijk hebben of wellicht nog zullen krijgen door de corona-, stikstof- en PFAS-crisis.

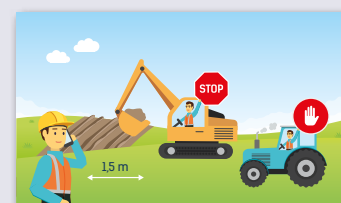
De eerder uitgestelde jaarlijkse algemene ledenvergadering is nu definitief afgelast en zal waarschijnlijk in digitale vorm gaan plaatsvinden. Informatie hierover volgt zodra de spoedwet die dit regelt, is aangenomen.

HOE WERKT CUMELA?

Het is een vreemde samenloop van omstandigheden. Vlak voor de opening van het nieuwe kantoor van Cumela, kwam de oproep om thuis te blijven en waar mogelijk van huis uit te werken. Dat doen de meeste medewerkers van Cumela nu ook. Zonder problemen, want de ICT afdeling had al ruim voor de verbouwing geregeld dat iedereen altijd van huis uit kan werken. Cumela kan daarom nu gewoon doorwerken en ondernemers snel te woord staan en advies geven.

Wel wordt het aantal bedrijfsbezoeken tot een absoluut minimum beperkt. Alleen bij grote problemen

of schades worden er nog bedrijven bezocht. De bedrijvenadviseurs bellen dagelijks met de ondernemers in hun werkgebied om te horen of er nog specifieke problemen zijn. Eén van de resultaten daarvan is de poster met de boodschap houdt afstand. Deze is gemaakt om chauffeurs en machinisten te helpen om veilig contact te kunnen houden met opdrachtgevers en collega's. Signalen van werkstagnatie of andere problemen waar ondernemers nu tegen aanlopen worden direct gedeeld met de Corona coördinator en doorgespeeld aan VN)-NCW. De bedrijvenadviseurs zoeken ook contact met bedrijven die (nog) geen lid zijn van Cumela. Ze informeren hen welke meerwaarde het lidmaatschap van Cumela juist nu voor hen kan betekenen.

In de strijd tegen corona vraag ik je:

- Kom niet in de cabine
- Blijf op een afstand van 1,5 meter
- Heb je vragen of wil je overleg, bel me op mijn nummer:

CUMELA

land moet komen en last heeft van gesloten grenzen of productiebedrijven die stilliggen. Tijdelijke problemen waren er ook bij het werken over de grens, maar deze lijken grotendeels opgelost doordat er snel vignetten beschikbaar waren om het grensverkeer te reguleren. Al moest je soms ook geduld hebben, zoals een ondernemer meldt. “Het is afhankelijk van de bewaker bij de grens. De ene laat je door, de andere doet moeilijk. Dan kun je het beste teruggaan en een nieuwe poging doen als er vers personeel is. Dan lukt het vaak zonder problemen.”

PFAS, STIKSTOF EN CORONAVIRUS

De grootste zorgen bij veel bedrijven is het uitblijven van nieuwe aanbestedingen. Niet alleen door de coronamaatregelen, waardoor aanbestedende diensten stilliggen of op een lager pitje werken, maar ook door de problemen met stikstof en PFAS die nog steeds niet zijn opgelost. Dat is waarom Janneke Wijnia als directeur van Cumela vreest dat in de cumelasector de terugslag in het najaar gaat komen.

“Dan zijn veel werken van voor de stikstof- en PFAS-crisis afgelopen, terwijl er nog steeds geen goede oplossing voor die problemen is. Voeg dat bij het uitblijven van het aanbesteden van werk dat al wel vergund is en gemeenten die nu veel geld moe-

ten uitgeven voor steun aan ondernemers en daarom projecten uitstellen en dan is duidelijk dat bedrijven het moeilijk gaan krijgen. Daarom doen we er samen met andere brancheorganisaties in de bouw en infra alles aan om niet alleen de rijksoverheid, maar ook lagere overheden als waterschappen, provincies en gemeenten ertoe te bewegen om opdrachten te blijven verstrekken. Als zij nu stilvallen, is het gevolg namelijk dat wij dat later dit jaar doen. Dan zullen we alsnog om steun moeten vragen.”

CAO-OVERLEG LIGT OOK STIL

Al ruim een jaar wordt er gesproken over een nieuwe cao LEO. Als gevolg daarvan zijn de lonen al sinds 1 januari 2019 niet meer aangepast. Door de coronacrisis is dit nog verder vertraagd, nadat in maart door de vakbonden een nieuwe onderhandelingsronde is afgezegd. Een vervelende situatie, vindt Sander van Meer van Cumela. “Natuurlijk, het lijkt in deze crisis die komt na de stikstof- en PFAS-problemen niet verkeerd, maar als werkge-

vers willen we ook zorgen voor een passende beloning van de werknemers. Nog maar heel kort geleden moesten we namelijk enorm ons best doen om goed personeel te vinden en te houden.”

Inmiddels heeft CUMELA een voorstel gedaan om weer met elkaar te praten. Dit lijkt half mei weer te gebeuren. Van Meer hoopt dat er dan in elk geval wat kan worden gedaan, desnoods alleen een kleine salarisverhoging om de inflatie bij te houden. “Dan gaan de werknemers er in elk geval financieel niet op achteruit. Over de overige zaken kunnen we daarna nog onderhandelen.”

WELKE REGELINGEN ZIJN ER?

Voor ondernemers die als gevolg van de coronacrisis in de problemen komen, zijn een aantal speciale regelingen gemaakt. De belangrijkste voor ondernemers in de cumelasector geven we hieronder weer. Een uitgebreide toelichting is te vinden op onze website.

NOW

De meest omvangrijke regeling die voor cumelaondernemers van toepassing kan zijn, is de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid. Deze is interessant als de omzet in drie opeenvolgende maanden vanaf 1 maart, 1 april of 1 mei met meer dan twintig procent is gedaald ten opzichte van de gemiddelde omzet over 2019. De ondernemer kan dan een subsidie krijgen van 90 procent van de loonsom (130 procent van het SV-loon over januari 2020). De hoogte van de subsidie is gerelateerd aan het omzetverlies. Wie zijn omzet ziet halveren, krijgt dus een vergoeding van 45 procent van de loonsom in januari. Daarbij wordt ook rekening gehouden met werkgeverslasten, zoals pensioen, vakantiegeld en andere looncomponenten (vandaar de 30 procent toeslag). De uitkering kan worden aange-

vraagd bij het UWV. Deze regeling is bedoeld om ontslagen te voorkomen. Wie bij het UWV een ontslagvergunning aanvraagt voor vaste werknemers wordt gekort op de subsidie. Het loon van de werknemer(s) voor wie de aanvraag wordt ingediend, wordt verhoogd met 50 procent en in mindering gebracht op de loonsommen.

Overigens geldt deze regeling ook als je als bedrijf in de problemen bent geraakt door PFAS of stikstof. Heb je daardoor een omzetzak, dan kun je ook gebruik maken van deze regelingen.

TOZO

Voor alle zelfstandig ondernemers en zzp'ers kan de TOZO-regeling een oplossing zijn. Dit is een vorm van inkomensondersteuning met de mogelijkheid om ook een kleine lening af te sluiten. Ondernemers die minimaal 1225 uur in hun bedrijf werken, kunnen een inkomensondersteuning aanvragen die voor gehuwden kan oplopen tot € 1500,- per maand. Voor alleenstaanden is dit € 1050,-. Het voordeel ten opzichte van de aanvullende bijstand is dat er geen vermogenstoets is en dat er geen rekening wordt gehouden met het inkomen van de partner. Dit is een gift en hoeft dus niet te worden terugbetaald. Daarnaast kan een bedrijf een kleine lening aanvragen om een periode van te lage inkomsten te overbruggen. Het gaat om een bedrag

van € 10.157,- tegen 2,0 procent rente. Deze regeling moet bij de gemeente worden aangevraagd. Een aanvraagformulier hoort op de website van de gemeente te staan, maar sommige gemeenten hebben het anders geregeld. Informatie daarover vind je op de website van de gemeente waarin je woont.

ANDERE VOORZIENINGEN

- Het is mogelijk bij banken uitstel van de aflossingsverplichting aan te vragen.
- Bedrijven blijken op aanvraag bereid om het betalen van de lease op te schorten.
- Er vindt geen handhaving plaats op het hebben van code 95 voor chauffeurs.
- Bij de Belastingdienst kan zeer eenvoudig een uitstel van belastingbetaling voor drie maanden worden aangevraagd.
- Overleg met het UWV over Wet verbetering poortwachter is mogelijk.
- De deblokking van gelden van de g-rekening is verruimd.
- Geen hoge WW-premie voor parttimers die meer dan 30 procent extra werken
- Verruiming van de Borgstelling MKB-kredieten (BMKB). Die vraag je aan bij je kredietverstrekker.
- Verruiming van het Borgstellingskrediet voor de Landbouw. Dat vraag je aan bij je kredietverstrekker.

ONDERNEMERS OVER DE CRISIS

HEUVELMAN: "HET AANBESTEDEN MAG NIET ZO LAAG BLIJVEN"

Tot nu toe lukt het Hans Paul Heuvelman, directeur van Heuvelman GSO uit Delfzijl, goed om zijn 32 werknemers, waaronder ook zzp-ers, aan het werk te houden. "Dat lukt ons doordat we klussen naar voren hebben gehaald, zoals onderhoudswerkzaamheden en we lopende werken hebben die gewoon afgevoerd worden."

Tot zover het positieve verhaal van Heuvelman. Minder rooskleurig wordt het beeld wanneer het aantal aanbestedingen zo laag blijft als nu het geval is stelt hij. "Dat moet echt veranderen anders wordt het over ongeveer zestig dagen een stuk lastiger. Voor de beeldvorming: wij hebben een aantal partners met langjarige contracten en die lopen gewoon door. Maar voor 40 tot 45 procent van onze omzet zijn we afhankelijk van los werk."

Het aanbod los werk komt nu voornamelijk vanuit andere bedrijven. "Heel af en toe krijgen we nog werk vanuit een (semi-)overheidsinstelling aangeboden." De ondernemer benadrukt dat het heel belangrijk is dat overheid weer aan de slag gaat, omdat anders op termijn steeds meer werkzaamheden gaan stilvallen. "Een concreet voorbeeld waaraan we merken dat alles op zijn spreekwoordelijk gat ligt is de verlening van vergunningen. Voor een aantal opdrachten lopen die nu. Dat kost zes weken, waarvan nu al vier verstreken zijn, maar we hebben nog niets gezien dat aangeeft dat eraan gewerkt wordt."

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat de ondernemer ook vooruit moet kijken. Hoewel nu de betalingen nog goed gaan en al het personeel aan het werk is kijkt hij wel welke mogelijkheden er zijn als dat verandert. "Wij hebben voorbereidingen getroffen door al gesprekken aan te gaan met leasemaatschappijen en banken. We hoeven er nu gelukkig nog geen gebruik van te maken, maar het is goed om te weten wat er kan."

WILHELL MUNTERS: "VEEL MEER AFVALTRANSPORT"

De coronamaatregelen hebben op verschillende manieren effect op het bedrijf van Wilhell Munsters. Werknemers merken dit vooral tijdens het pauze houden en wanneer ze naar het werk toe gaan. Als het gaat over de werkzaamheden dan is het op sommige fronten rustiger, terwijl het bijvoorbeeld in het agrarisch loonwerk en ophalen van huishoudafval juist druk is.

Mart Munsters BV, loon- en grondwerken Deurne-Helden-Leudal, bevindt zich in het midden van twee regio's waar het coronavirus veel mensen besmette. "In onze klantenkring hebben we gelukkig niet te maken gehad met overlijden als gevolg van het coronavirus. Op het eigen bedrijf zijn wel enkele werknemers ziek geweest, maar geen enkele was zo ziek dat er ook daadwerkelijk getest werd op het coronavirus."

WEER PROJECTEN OPGESTART

Bij de werkzaamheden is het beeld heel wisselend. Zo is het in het agrarisch loonwerk druk. "Mede dankzij het goede weer." Daar tegenover staat minder werk in het grondverzet. "Dat is eigenlijk zo sinds vier weken geleden alles stilgezet is. Er komen weinig tot geen aanvragen bij ons binnen en bestellingen komen niet echt de markt op. Ik hoop dat we het niet gaan voelen, maar ik vrees dat er in het najaar minder werk is."

Toch is er wel een positieve noot. Zo geeft Munsters aan dat er ook weer gww-projecten opgestart worden. In dit geval de reconstructie van riolen.

Bij het onderdeel verhuur gebeurt niets, maar in het transport is het beeld iets wisselender, hoewel de ondernemer het in zijn geheel omschrijft als heel mak. "Wij hebben bijvoorbeeld veel minder werk doordat er minder zand gereden hoeft te worden voor beton- en asfaltcentrales. Het mestrijden gaat wel door en dat gebeurt ook in Duitsland, maar daarin ondervinden we geen hinder. Landbouw hoort bij de vitale beroepen."

DRUK IN AFVAL

Een onderdeel waar ook meer werk in is, is afvaltransport. "Er is veel meer vraag naar transport van huishoudelijk afval. Er wordt dan ook veel meer afval geproduceerd, doordat zolders en tuinen opgeruimd worden."

KENNES: "NIETS WAT NIET DOORGAAT"

Loon- en grondwerkbedrijf Kennes werkt vanuit twee locaties. Een in Bavel, waar vooral het materieel voor de cultuurtechnische werken te vinden is en een onderdeel in Strijbeek. Vanuit Strijbeek worden vooral de landbouwwerkzaamheden verricht. "De cultuurtechnische activiteiten zijn beperkt tot Nederland", zegt Kennes. "Maar de landbouwwerkzaamheden voeren we ook in België uit."

VEEL WERK

Kijkt Kennes naar alle werkzaamheden dan merkt hij vrijwel niets van de crisis. "Wij draaien volle bak. Er is niets wat niet doorgaat. Zowel de werkzaamheden voor de overheid, zoals het planten van bomen, als die voor boeren gaan gewoon door." Dat betekent niet dat het personeel er niets van meekrijgt, want de ondernemer waakt er wel voor dat er tussen de werknemers onderling voldoende afstand gehouden wordt. "Bijvoorbeeld tijdens de schaft."

Iets anders waar de ondernemer ook mee te maken heeft is de grensovergang naar België. "Wij rijden doorgaans met de machines via een N-weg de grens over. Om dit soepel te laten verlopen zijn alle trekkers voorzien van een vignet. In zijn algemeenheid ondervinden we dan geen hinder bij het passeren van de grens en mogen we er gewoon over, maar dat kan niet altijd." Een enkele keer wil degene die op dat moment de wacht houdt bij de grens ze er niet over laten. "Dan gaan we maar weer terug en proberen het later weer."

Over de werkzaamheden op langere termijn kan Kennes niets zeggen. "Nu hebben we genoeg te doen. De gemeenten weten ons nog steeds te vinden. Grote projecten doen wij niet, waardoor we moeilijk iets over de lange termijn kunnen zeggen."